

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ**  
**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОЇ БЕЗПЕКИ**  
**КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ**

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Ректор Дніпропетровського  
державного університету  
внутрішніх справ

**Андрій ФОМЕНКО**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ**

Освітній ступінь магістр  
Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»  
Освітня програма «Правоохоронна діяльність (поліцейські)» № 98 від  
30.01.2019  
Статус навчальної дисципліни обов'язкова  
Мова навчання: українська

**Дніпро – 2019**

Педагогіка та психологія вищої школи // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. – 14 с.

**РОЗРОБНИК:**

Недря К.М., кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та політології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

**РЕЦЕНЗЕНТИ:**

1. Грицай Ірина Олегівна, доктор юридичних наук, доцент, заступник голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації, професор кафедри загальноправових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

2. Обушенко Олександр Миколайович, начальник управління по роботі з персоналом центрального органу управління Служби судової охорони, доктор юридичних наук, професор, полковник служби судової охорони

Розглянуто на засіданні кафедри філософії та політології  
25.06.2019, протокол № 15

Рекомендовано Науково-методичною радою університету  
28.08.2019, протокол № 11

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом \_\_\_\_\_ років. 29.08.2019, протокол № 12  
(до 5 років)

**Метою** викладання навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є забезпечення загальної теоретичної підготовки слухачів магістратури у галузі психології та педагогіки вищої школи, яка слугуватиме основою для їхньої педагогічної та науково-педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі, розвитку педагогічного мислення, а також оволодіння відповідними вміннями та навичками, які можливі у застосуванні як у середовищі вищого навчального закладу, так і у професійній діяльності зокрема (ювенальна превенція, робота з попередження дитячої злочинності, сімейно-побутове насилля, тощо).

*Складовими мети є:*

- *освітня (навчальна)* – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця-юриста, здатного у процесі своєї службової діяльності дотримуватися забезпечення дисципліни та законності, закласти та сформувати у слухачів знання з основ психології виховання та педагогіки в діяльності працівників правоохоронних органів України;

- *розвиваюча* – формувати та розвивати правові знання слухачів, вміння визначати актуальні напрямки правоохоронної діяльності, виробляти навички самостійного аналізу певних понять, умінь застосовувати отримані знання в майбутній службовій діяльності, формування у майбутніх фахівців психологічної та педагогічної культури, необхідної для вирішення професійних завдань; здійснення умов для формування професійного мислення спеціалістів, які працюватимуть у системі «людина – право – людина».

- *виховна* – формувати ціннісні орієнтири слухачів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості; виховувати активну громадянську позицію; сприяти усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в розбудові та зміцненню української держави; формувати в майбутніх юристів правову свідомість та управлінську культуру, професійні та особисті якості.

**Передумови для вивчення навчальної дисципліни.** Вивченню дисципліни повинно передувати отримання компетентностей з таких навчальних дисциплін (за умов наявності у структурі навчального плану): «Філософія», «Професійна етика», «Юридична Психологія», «Педагогіка вищої школи».

**Результати** вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи»:

Компетентності здобувача за результатами опанування дисципліни:

- здатність приймати виважені, неупереджені та обґрунтовані рішення відповідно до обстановки;
- виконувати специфічну роботу правоохоронця з постійним застосуванням принципів недискримінації до різних категорій населення;
- здатність аналізувати та критично оцінювати найважливіші стандарти сучасних підходів у педагогіці;
- застосовувати засоби і технології інтеркультурної та інтерсуб'єктивної взаємодії;
- застосовувати принципи психології та педагогіки в процесі

попередження злочинності, оцінки діяльності правоохоронних органів, а також побудови взаємин у колективі;

– критично оцінювати існуючу систему права, мати чітке уявлення неузгодженості між різними законодавчими актами;

Згідно з вимогами освітньої програми здобувач повинен **знати:**

### **1) на понятійному рівні:**

- освіта;
- вища освіта;
- зміст освіти;
- виховання;
- розвиток;
- навчання;
- педагогічна діяльність;
- компоненти процесу навчання;
- викладання;
- учіння;
- закономірності навчання;
- принципи навчання;
- методи навчання;
- засоби навчання;
- форми навчання;
- форми організації навчального процесу;
- самостійна робота.

### **2) на фундаментальному рівні:**

- предмет та завдання психології вищої школи;
- предмет та завдання педагогіки вищої школи;
- систему вищої освіти України;
- основні характеристики процесу навчання у вищому навчальному закладі;
- структуру процесу навчання у вищої школі;
- сутність викладання як дидактичного процесу;
- сутність учення як дидактичного процесу;
- функції процесу навчання;
- психологічні фактори, які впливають на процес навчання;
- сучасні дидактичні вимоги до проектування, організації та проведення різних форм навчальних занять у вищому навчальному закладі;
- психологічну структуру діяльності викладача вищої школи;
- психологічну характеристику студентського віку;
- типологічні особливості студентів/курсантів;
- види та умови адаптації студентів/курсантів до вищої школи;
- типи мотивації учіння;
- завдання, види, принципи самостійної роботи;
- форми й види науково-дослідницької роботи студентів/курсантів.

### **3) на практично-творчому рівні:**

- психолого-педагогічні засади організації процесу навчання;

- психологічні передумови і показники успішності студентів/курсантів в навчально-професійної діяльності;
- причини неуспішності студентів/курсантів і шляхи їх усунення;
- роль самовиховання в професійному зростанні студента/курсанта.

#### **вміти:**

##### **1) на репродуктивному рівні:**

- отримувати нові знання з різних джерел, з досліджень власної діяльності;
- здійснювати перспективне планування, передбачати можливі результати педагогічної діяльності;
- проектувати зміст навчальної дисципліни;
- проектувати основні компоненти процесу навчання;
- проектувати власну діяльність і поведінку для взаємодії зі студентами;
- планувати та організовувати навчальну діяльність студентів;
- управляти психічним станом студентів/курсантів на навчальних заняттях,
- здійснювати корекцію навчальної діяльності студентів/курсантів та власної педагогічної діяльності;
- встановлювати і підтримувати необхідні контакти зі студентами/курсантами, колегами.

##### **2) на алгоритмічному рівні:**

- планувати, організовувати, здійснювати навчально-виховну роботу викладача вищого навчального закладу;
- підготувати навчальні матеріали;
- будувати психологічну та дидактичну структуру навчальних занять;
- планувати, організовувати самостійну роботу студентів/курсантів;
- реалізовувати функції контролю за навчально-пізнавальної діяльністю студентів/курсантів;
- встановлювати правильні відносини зі студентами/курсантами в процесі педагогічної взаємодії.

##### **3) на творчому рівні:**

- аналізувати педагогічні ситуації, здійснювати пошукову, евристичну діяльність;
- використовувати рекомендації психології та педагогіки вищої школи в процесі викладання;
- розвивати пізнавальну активність студентів/курсантів;
- володіти аудиторією;
- реалізовувати основні функції викладача вищого навчального закладу;
- надавати студентам психолого-педагогічну допомогу та підтримку в процесі навчання та виховання.

Робоча програма містить повний перелік змісту тем курсу «Педагогіка та психологія вищої школи», які має опрацювати здобувач, списки рекомендованої літератури (основної та допоміжної). Курс передбачає:

для денної форми навчання 7 лекційних та 8 практичних занять.

**Обсяг навчальної дисципліни:** Додатки 1.1, 1.2. (оновлюється щорічно).  
денна форма – 2,5 кредити ECTS, 90 год.

## **Програма навчальної дисципліни**

### **ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ.**

Виникнення психології вищої школи як нової галузі психологічних знань. Об'єкт і предмет психології вищої школи. Понятійний апарат психології вищої школи. Практичні, науково-дослідницькі, діагностично-корекційні завдання психології вищої школи. Структура психології вищої школи. Взаємозв'язок психології вищої школи з іншими галузями наукового знання. Взаємозбагачення психології, педагогіки вищої школи в процесі міждисциплінарної інтеграції. Методологія і принципи психологічного дослідження.

### **ТЕМА 2. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ.**

Педагогіка вищої школи як галузь педагогічної науки. Об'єкт педагогіки вищої школи. Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Функції педагогіки вищої школи. Основні категорії педагогіки вищої школи. Педагогіка вищої школи в системі педагогічних наук. Система вищої освіти України. Головними завданнями вищого навчального закладу. Типи вищих навчальних закладів. Структурні підрозділи вищого навчального закладу третього і четвертого рівнів акредитації. Взаємозв'язок педагогіки вищої школи з психологією вищої школи. Співвідношення усталеності та мінливості в процесі синтезу нового дидактичного змісту дисципліни «Психологія та педагогіка вищої школи».

### **ТЕМА 3. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.**

Процес навчання і його основні категорії. Співвідношення процесів навчання і наукового пізнання. Навчання як об'єкт психологічного та дидактичного осмислення. Бінарний характер процесу навчання. Завдання, які необхідно вирішувати в процесі навчання. Суперечності процесу навчання.

Основні функції процесу навчання. Освітня функція процесу навчання. Основні види знань. Первинні та вторинні вміння. Теоретичні та практичні вміння. Навички. Розвиваюча функція навчання. Розвиток мислення, формування волі, емоційно-почуттєвої сфери, навчальних інтересів, мотивів і здібностей студентів. Виховна функція навчання. Формування наукового світогляду, виховання моральних, трудових, естетичних і фізичних якостей особистості студента. Взаємозв'язок функцій навчання.

Основні компоненти процесу навчання: цільовий, стимулюючо-мотиваційний, змістовний, операційно-дійовий, емоційно-вольовий контроль-регулювальний, оціночно-результативний.

### **ТЕМА 4. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.**

Форма організації навчального процесу як педагогічна категорія. Загальна характеристика форм організації навчального процесу у вищих навчальних

зкладах згідно Закону України «Про вищу освіту»: навчальні заняття, самостійна підготовка, практична підготовка, контрольні заходи.

Функції лекції як основного виду навчальних занять у вищому навчальному закладі. Основні критерії класифікації лекції. Характеристика традиційних лекцій та їх типологія. Характеристика нетрадиційних лекцій та їх типологія. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищих навчальних закладах.

Функції семінарських занять. Типологія семінарських занять. Дидактична, логіко-психологічна, методична структура семінарських занять. Психолого-педагогічні вимоги до проведення семінарських занять у вищих навчальних закладах.

Практичне заняття як форма взаємозв'язку теорії з практикою. Цілі практичних занять. Дидактичні і методичні вимоги до змісту практичних занять. Дидактичні основи лабораторних занять. Структура лабораторного заняття.

Дидактичні основи індивідуальних занять. Види індивідуальних занять. Психолого-педагогічні вимоги до проведення індивідуальних занять у вищих навчальних закладах. Функції консультації. Психолого-педагогічні вимоги до проведення консультації у вищих навчальних закладах.

## **ТЕМА 5. СТУДЕНТ (КУРСАНТ) ЯК СУБ'ЄКТ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.**

Студентство як особлива соціальна категорія. Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості. Студентський вік як стадія життєвого циклу людини. Головні сфери життєдіяльності студентів. Суперечливості та кризи студентського віку. Вищий навчальний заклад – один із провідних факторів соціалізації особистості студента як фахівця.

Форми та типи адаптації студента до навчання у вищій школі. Типологічні особливості сучасних студентів, що виявляються в навчальній діяльності та поведінці. Врахування закономірностей та психологічних механізмів особистісного розвитку студентів при проведенні навчально-виховної роботи.

Розвиток «Я-концепції» як показника особистісного зростання і професійного становлення студента. Складові та функції «Я – концепції».

## **ТЕМА 6. ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ І ФУНКЦІЇ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ.**

Загальна характеристика педагогічної діяльності, її відмінні особливості. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу.

Основні функції діяльності викладача вищого навчального закладу: навчальна, розвивальна, виховна. Головні складові викладацької діяльності: науково-предметна, психолого-педагогічна, культурно-просвітницька.

Основні напрями діяльності викладача вищого навчального закладу: навчальна, методична, науково- дослідницька, виховна.

Психолого-педагогічна структура діяльності викладача вищого навчального закладу. Функціональний, гносеологічний, конструктивний, організаційний, комунікативний компоненти та їх характеристика. Гностичні, проєктивні, конструктивні, організаторські,- комунікативні вміннями викладача вищого навчального закладу.

Функції педагогічного управління: проєктивна, конструктивна, організаторська, регулятивна, комунікативна, оцінно – коригувальна. Моделі педагогічного управління: авторитарна, опосередкована й гуманістична.

Рівні викладача вищої школи за результатами роботи. Готовність викладача вищої школи до педагогічної діяльності. Вимоги до особистості викладача вищого навчального закладу.

Ключеві компетентності викладача вищого навчального закладу. Позитивна професійна «Я-концепція» викладача вищого навчального закладу.

## **ТЕМА 7. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.**

Розуміння процесу навчання. Поняття технології навчання та їх види. Технологія проблемного навчання. Технологія модульного навчання. Технологія тренінгу. Кредитно-модульна система організації навчального процесу.

## **ТЕМА 8. ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ І СПІВРОБІТНИЦТВО.**

Поняття спілкування. Види спілкування. Педагогічне спілкування, функції педагогічного спілкування, напрями педагогічного спілкування. Засоби спілкування. Стили педагогічного спілкування. Педагогічна взаємодія та особливості її побудови. Поняття педагогічного конфлікту. Комунікативна компетентність.

### **Форма підсумкового контролю успішності навчання**

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за навчальний семестр.

З навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» передбачено:

– для денної форми навчання – екзамен.

### **Критерії та засоби оцінювання успішності навчання**

<b>Поточний контроль (ПК)</b>			<b>Підсумковий контроль  ЕКЗАМЕН (Е)</b>
Аудиторна робота	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
<b>≤ 30</b>	<b>≤ 15</b>	<b>≤ 15</b>	



$\leq 60$	$\leq 40$
<b>Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК+З <math>\leq 100</math></b>	
<b>Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК+Е <math>\leq 100</math></b>	

<b>БАЛИ</b>	<b>ПОЯСНЕННЯ</b>
5	Питання, винесені на розгляд, <b>засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані</b> необхідні практичні навички та вміння; <b>всі</b> навчальні завдання, передбачені планом заняття, <b>виконані</b> в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується <b>на глибокому знанні</b> чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Питання, винесені на розгляд, <b>засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані</b> необхідні практичні навички та вміння; <b>всі</b> передбачені планом заняття навчальні завдання <b>виконані</b> в повному обсязі <b>з неістотними неточностями</b> . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань <b>переважно ґрунтується на знанні</b> чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
3	Питання, винесені на розгляд, <b>у цілому засвоєні</b> ; практичні навички та вміння мають <b>поверхневий характер</b> , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, <b>виконані, деякі</b> види завдань виконані <b>з помилками</b> .
2	Питання, винесені на розгляд, <b>засвоєні частково, прогалини</b> у знаннях <b>не носять істотного характеру</b> ; практичні навички та вміння <b>сформовані недостатньо</b> ; <b>більшість</b> навчальних завдань <b>виконано</b> , <b>деякі</b> з виконаних завдань містять <b>істотні помилки</b> , які потребують подальшого усунення.
1	Здобувач <b>не готовий до заняття, не знає</b> більшої частини програмного матеріалу, <b>з труднощами виконує</b> завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, <b>допускає змістовні помилки, не володіє</b> відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань
0	<b>Відсутність на занятті</b>

Для навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають:

поточний контроль: опитування, структуровані та неструктуровані кейси, письмові завдання, задачі;

проміжний контроль: вирішення ситуативних завдань на вміння ідентифікувати дискримінаційні дії та запобігати їх поширенню;

підсумковий контроль: залік;  
подальший контроль: «зрізи» знань, кваліфікаційні завдання.

**Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання  
яких передбачає навчальна дисципліна**

Аудіовізуальні презентації (слайди, відеофільми), проектор, роздатковий матеріал, кейси.

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Проректор Дніпропетровського  
державного університету  
внутрішніх справ

**Лариса НАЛИВАЙКО**

\_\_\_\_.\_\_\_\_. 2019 р.

**ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ****ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ**

Освітній ступінь	Спеціальність
<b>магістр</b>	<b>081 «Право (поліцейські)»</b>

на 2019/2020 навчальний рік

**Форма навчання** ДЕННА Обсяг 2,5 кредитів ЄКТС (90 годин).

Факультет **ФПФПД**

Курс 1, Групи **М-ПД-921**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна
			всього	лекції	семінари	Практ.	
1	Предмет і завдання психології вищої школи	11	4	2		2	7
2	Загальні засади педагогіки вищої школи	11	4	2		2	7
3	Психолого-педагогічна сутність процесу навчання у вищій школі	11	4	2		2	7
4	Форми організації навчального процесу у ЗВО	11	4	2		2	7
5	Студент (курсант) як суб'єкт навчальної діяльності	12	4	2		2	8
6	Педагогічна діяльність і функції викладача вищої школи	12	4	2		2	8
7	Сучасні технології навчання у закладі вищої освіти	12	4	2		2	8
8	Педагогічне спілкування і співробітництво	10	2			2	8
	Проміжний контроль (екзамен)						
	Разом за семестр	90	30	14		16	60

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри філософії та політології «25» червня 2019 р., протокол № 15.

**Завідувач кафедри**

**Вячеслав КУЗЬМЕНКО**

# ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Освітній ступінь	Спеціальність
<b>магістр</b>	<b>262 «Правоохоронна діяльність (поліцейські)»»</b>

на 2019/2020 навчальний рік

### Основні нормативні акти:

1. Конституція України. К., 1996.
2. Закон України «Про Національну поліцію». К., 2015.
3. Закон України «Про освіту». К., 2017.
4. Закон України «Про вищу освіту». К., 2014.
5. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р.
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 р., з поправками, внесеними відповідно до положень Протокол № 16 від 02.10.2013
7. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 19 жовтня 1973 р.
8. Міжнародний пакт про соціальні, економічні і культурні права від 19 жовтня 1973 р.
9. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 06 жовтня 1999 р.
10. Конвенція ООН про права дитини від 20 листопада 1989 року
11. Конвенція про захист прав осіб з обмеженими можливостями від 13 грудня 2006 року
12. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р
13. Кримінальний кодекс України. К., 2001.
14. Кодекс України про адміністративні правопорушення. К., 1984.
15. Цивільний кодекс України. К., 2003.

### Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Ануфрієв М.І., Вищий заклад освіти МВС України [Текст] : Науково-практичний посібник. / М.І. Ануфрієв, О.М. Бандурка, О.Н. Ярмиш. Харків: Ун-т внутр. справ, 1999, 222 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи [Текст] : Методичний посібник для студентів магістратури / С.С. Вітвицька; Київ: Центр навчальної літератури, 2005, 146 с.

3. Галузинський В.М. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні [Текст] . / В.М. Галузинський, М.В. Євтух. ; К.: ННТЛ, 2005, 134 с.
4. Дічківська І.М. Інноваційні педагогічні технології [Текст] : Навчальний посібник. / І.М. Дічківська ; К., 2004, 178 с.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи [Текст] : Навч. Посіб. / А.І. Кузьмінський ; К.: Знання, 2005, 138 с.
6. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи [Текст] : Навчальний посібник для магістрів і аспірантів. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко ; К.: ТОВ «Філ-студія», 2008, 332 с.
7. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи [Текст] : Навч. Посіб. / З.Н. Курлянд, Палеха Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. ; К.: Знання, 2005, 206 с.
8. Сергєєва В.Ф. Виховна робота в сучасному вищому закладі освіти [Текст] : Методичні рекомендації. / В.Ф. Сергєєва ; К., 2008, 128 с.
9. Сікорський П.І. Кредитно-модульна технологія навчання [Текст] : Навч. посіб. / П.І. Сікорський ; К.: ЦУЛ, 2006.
- 10.Слепкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі [Текст]. / З.І. Слепкань ; К.: Вища школа, 2005, 187 с.
- 11.Фіцула М. Педагогіка вищої школи [Текст] : навч. посіб. / М. Фіцула ; К.: Академія, 2008, 128 с.

#### **Монографії та інші наукові видання:**

1. Мороз І.В. Педагогічні умови запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу [Текст]: Монографія / І.В. Мороз ; К.: ТОВ «Освіта України», 2005, 338 с.